

“

Jedno viem,
že som bol *slepý*,
ale teraz
vidím

”

Jn 9, 25

Modlitba na úvod:

Milostivý Bože a Otčenáš!

Ďakujeme ti, že môžeme žiť, môžeme pracovať, môžeme sa učiť a že máme úlohy, ktoré držia náš život v pohybe. Zároveň však vyznávame, že máme strach z neznámych vecí, z nemocou narušeného prostredia, v ktorom žijeme, a z mocichtivosti ľudí, ktorí chcú ovládať náš život. Ľaká nás života neistý čas, na nás striehnuce nemoci a aj to, že smrť prišla príliš blízko: chodí akoby po ulici a nikdy nevieme, na koho striehne a koho si z nás najbližšie vezme. Prosíme, ochraňuj naše telo i našu dušu, naše domovy, našich milých, našich spolupracovníkov aj našich študentov. Pomôž nám všetkým prebrodiť sa cez dnešné nebezpečia života, prekonať všetky ťažkosti putovania po našej púšti, kde každý deň musíme zápasiť o život, o vieru, o vedomosti a o nebeské hodnoty. Prosíme ťa, otvor naše srdce i naše oči, aby sme dobre videli a dobre chápali teba ako nášho Ochrancu, ktorý i dnes si naším uzdravovateľom. Riad' nás milostivo a obdaruj nás tou milosťou, v ktorej sa náš život obnoví, uzdraví a môže získať opäť riadny chod i večnú spásu v tvojom mene. Prosíme ťa, v láske svojej vypočuj nás.

Amen.

Milí bratia a milé sestry!

Náš biblický text pochádza z dlhšieho evanjelijného príbehu (Jn 9), v ktorom sa pojednáva o uzdravení nemocného: slepého muža, ako sa to udialo pri rybníku Siloám, kde Ježiš uzdravil človeka slepého od narodenia.

1.

Ježiš so svojimi učeníkmi sa stretol s človekom, ktorý bol slepý od narodenia. Pri stretnutí s chorým človekom vystávajú v človeku rôzne pocity. Je to jednak poľutovanie, ktoré môžeme cítiť, keď vidíme biedu druhého človeka. No hneď nás môže napadnúť, čo sa stalo.

Aj sme tak trochu zvedaví, kto je ten človek a čo je za tou nemocou. A niekedy naše uvažovanie môže dôjsť až tam, že si položíme otázku, ako a či je možné tomuto človeku pomôcť. Keďže nemocní ľudia nie sú obyčajne navonok príjemným objektom na obzeranie, najviac sa od takýchto ľudí uteká. V Ježišovom prípade musel slepý od narodenia pôsobiť na učeníkov nervózne alebo aspoň tak, že mu nedávali dobrú vizitku. Hneď mali o ňom svoju mienku. A keďže v staroveku sa obyčajne malo za to, že za nemocou je nejaký hriech, ktorý túto nemoc spôsobil, preto aj učeníci filozofujú, kto v tomto prípade zhrešil: *On, či jeho rodičia?* V staroveku sa totiž vysvetľovalo, napr., že ak sa dieťa narodí nemocné, to preto, lebo jeho rodičia predtým zhrešili. A ich dieťa teraz musí znášať následky. Druhým výkladom bolo, že ak sa dieťa narodí nemocné, mohlo zhrešiť už v lone svojej matky: už tam mohlo premýšľať hriešne, alebo svojim nedisciplinovaným pohybom robilo bolesť svojej matke a ohrozovalo jej život. Za takéto detské nezodpovedné správanie patrí trest. A tak učeníci sa chceli dopátrať, ako to teda mohlo byť. Boli to stereotypné uvažovania; aj učeníci prepadli takejto filozofii.

Namiesto pomoci špekulujú a súdia. Je totiž ľahšie a bez ďalšej starosti súdiť iných a lámať nad nimi palicu, než im nezištne pomôcť. A tak slepotu tohoto človeka nielen že neliečia, ale ju v ňom ešte viac ubíjajú.

Je to však strašné, pridávať k nešťastiu nešťastie. A takáto bezcitnosť je veru okolo nás bohužiaľ pomerne častá. Ako môžu potom chorí ľudia vyznať, že čo vedia? Z každodennej bezcitnej skúsenosti môžu vedieť len to, že:

Som chorý a je mi z vás ešte horšie.

Zimomriavky.

2.

Ježiš však nestojí s učeníkmi na jednej strane. Jednak preto, že rozumie tajomstvu tejto nemoci, a taktiež aj preto, že nechce súdiť, ale pomáhať. Veď prišiel preto, aby hľadal a zachránil, čo by bez neho bolo odsúdené na stratenie. A tak vysvetľuje svojim učeníkom: *Ani on ani jeho rodičia nezahrešili, ale stalo sa to preto, aby sa na ňom zjavili Božie skutky.* Učeníkov to mohlo prekvapiť, a to ešte viac, keď videli, že Ježiš plúvol na zem, urobil zo sliny blato, a potrel ním oči slepého. Potom mu povedal: *Chod', umy sa v rybníku Siloe.* To bola Ježišova priama pomoc. (Dnes by sme sa proti takejto praxi ohradili a poznamenali, že to nebolo celkom hygienické a namiesto pomoci sa nemocný ešte viac nainfikuje. Naša múdrosť. Že by Ježišova nebeská slina bola nainfikovaná vírusom? A jeho krv nebola? A prečo sa nenakazil od toľkých malomocných, ktorých uzdravil?)

Ježiš nefilozofuje, ale koná: neodsudzuje, ani neteologizuje, ale pomáha. Ježiš prezradil, že nie každá nemoc a nie každé „zlo“ v živote človeka sa dá vysvetliť naším rozumom. Určiť diagnózu je treba každému nemocnému špecificky.

Lekár nemôže konať stereotypne, ani predpísať lieky každému rovnaké. A tento slepý neťahal za sebou ani dedičný hriech, ani vlastnú brutalitu v lone matky, ale jednoducho bol sám zázrakom, ktorý Boh vytvoril - aj za cenu jeho utrpenia - aby na ňom dokázal svoju moc.

Možno, že nemocní ľudia musia draho platiť za to, že si ich Boh vyvolil k dočasnému utrpeniu, ale je v tom skryté aj určité blahoslavenstvo, keďže takto svojím utrpením pripraví v svojom živote priester, kde sa Boh môže osláviť.

A preto nie je treba zatracovať nemocných a domýšľať si, že si za to môžu, lebo za každým ľudským utrpením môže byť pripravovaná Božia sláva. A Ježiš práve na toto tajomstvo poukazuje. Chce, aby aj tento človek dospel k takému zlomu vo svojom živote, keď bude môcť s radosťou vyznávať:

Bol som slepý, ale teraz - vďaka Ježišovi - už vidím.

3.

Je dôležité si všimnúť, že Ježiš uzdravil takého človeka, ktorý doteraz nikdy nevidel, keďže sa narodil slepý (9,20). Bolo by zlé si myslieť alebo tento text tak prekladať, že Ježiš tomuto slepému „prinavrátil“ zrak. Bolo by to pravdou len v tom zmysle, že tento človek nevidel a teraz vidí. Ale v texte je reč o niečom inom. Tento slepý človek doteraz vôbec nevidel. Nemal žiaden zrak, ani nejaký skomolený, dokiaľ sa nestretol s Ježišom. Jeho zrak v podstate neexistoval, chodil v úplnej tme.

Ježiš mu teda neprinavrátil jeho pôvodný zrak, ale daroval mu zrak celkom nový, pravý.

Nevieme, či Ježiš odstránil z jeho očí nejakú chorobu, či spretrhal blanu, kvôli čomu nevidel, alebo či mu skôr stvoril celkom nové oči (očné guľky?), ktoré sa postupne otvorili, podľa stupňa jeho poslušnosti.

Keď sa mu však zrak otvoril, to prvé čo videl, bol Ježiš, jeho lekár a uzdravovateľ.

Z toho, čo tu čítame o uzdravení tohoto slepého, je zrejmá veľká vec:

Ježiš nielen trošku poopraví náš zrak, len trošku upraví naše škúlenie, aby sme trošku viac nábožensky sa dívali na tento svet a začali viac sympatizovať s Bohom.

Nie, Ježiš dáva celkom nový zrak, akým jednoducho od narodenia nedisponujeme.

Totíž poznať osobu Ježiša Krista a naše spasenie nie je možné človeku narodeného akoby od prírody. Zrak starého človeka nedovídí na Ježiša. K tomu je treba získať celkom nový zrak. Iba s jeho pomocou môžeme začať vidieť a vyznávať, že Jedno viem:

Bol som slepý, a teraz vidím.

4.

Doteraz slepý človek nevedel, ako vyzerá svetlo, či akú má tvár v zrkadle, ako vyzerajú jeho rodičia, alebo Ježiš, dokiaľ ho Ježiš neuzdravil. Veľmi dobre však vedel, aká je tma. Je dobré, že počas dlhých rokov si nezvykol na tmu natoľko, aby sa s ňou zmieril a nezačal si predstavovať, že celý svet je čierny, alebo že slnko ani neexistuje, a na tom by nebol chcel nič meniť.

Je dobré, že vedel – a to aj počas svojej nemoci – že jeho stav nie je normálny a že hľadal z neho uzdravenie. Je dobré, že vedel, že je slepý, a že slepota nie je dobrá, z čoho sa treba čo najskôr vymaniť.

Iba uzdravení ľudia vedia skutočne, aký je rozdiel medzi slepým a zdravým okom. Slepý vedia len o svojej slepote, ale tí, ktorí vidia, vidia aj to, aké to je nebyť slepým.

Kto tieto dva stavy prežije, vie, aký je to rozdiel a že žiť s dobrým zrakom je možné len vďaka Ježišovi. Lebo až tak si môže uvedomiť, že:

Bol som slepý, ale teraz vidím.

5.

Slepý sa uzdravil tak, že Ježiš urobil zo sliny blato a ním potrel oči slepého. Slepý nevidí svoje oči, ale Ježiš vidí a aj to, aké to bude, keď sa ho dotkne. Je to fantastický príbeh, ktorí výnimočným spôsobom prezrádza, že pozemský a nebeský Ježiš podáva slinu zo seba, z vlastného organizmu a dáva ju tomuto chorému. To nemohlo povedať o sebe mnoho ľudí. To ani náš slepý nemohol predpokladať dopredu a nemohol sa toho ani dožadovať. Tak sa jeho nemoc, ktorá trvala roky, mohla zmeniť, keď Ježiš s ním urobil tak výnimočnú vec: totiž nielen že sa uzdravil, ale aj niečo mimoriadneho mohol zažiť, čo bolo dané pravdepodobne iba jemu.

Ježiš zvláštnym spôsobom daroval niečo zo seba iba tomuto nemocnému,

ktorý vtedy mohol povedať:

Teraz už vidím.

6.

Je zaujímavé, že nemocný sa neuzdravil naraz alebo v jednom momente, ale postupne: môžeme povedať, že podľa stupňa jeho poslušnosti. Totiž jeho zrak začne žiť až vtedy, keď sa vrátil; vtedy mohol uvidieť aj Ježišovu tvár. Bol to šťastný prvý pohľad, ktorý musel zostať v jeho mysli do konca jeho života. Od toho pohľadu ho už nemohol odradiť nikto.

Hovorí sa o malý vtákoch alebo zvieratkách, že za svojich rodičov budú mať tých, ktorých videli pred sebou prvýkrát a prvýkrát ich aj ovoňali. Tento zážitok ich bude sprevádzať až do konca života a budú si ho pamätať navždy. Tak sa medzi nimi vytvorí nezničiteľné rodinné-rodové puto.

Je teda dôležité aj pre nás, aby Ježiša, ktorého pri uzdravení uvidíme, sme nasledovali verne do konca života a prežívali s ním to puto, čo nás už od Ježiša nikdy nepustí.

Nedovoľme, aby ktokoľvek alebo čokoľvek nám zahalil náš zrak.

Dívajme sa naňho, ako na toho, kto je Prvý a Posledný, Alfa a Omega a Prvorodený, i Vzkriesený z mŕtvych, veľký náš Pán, ktorý nám dáva prežívať, čo je to:

**Bol som slepý,
ale teraz už vidím.**

Amen.

Modlitba na záver:

Pane Ježiši Kriste!

Ďakujeme ti, že tvoja moc je aj dnes bezmedzná. Vyznávame ti vďaku za náš život, za náš zrak, za naše nemoci i za naše uzdravenia. Uč nás, aby sme dokázali prijať - a to aj v tomto nemocnom našom svete -, že ty aj dnes konáš, ale že nekonáš stereotypne, ale s každým ľudským osudom nakladáš zvláštnym spôsobom.

Daj nám pochopiť toto tajomstvo a prijať náš život nie ako fatálny, nezmeniteľný osud, ale ako milostivý údel, ktorý máš svoj pekný zmysel a nebeskú odmenu. Prosíme ťa, príď medzi nás a aj dnes konaj uzdravenia, veď tvoja moc sa ani dnes nemení. Uzdrav nás z tmy, slepoty, z telesných i duševných neduhov. Zachovávaj nás v živote, a pomôž, aby ty si bol naším prvým a pravým zrakom: aby sme v Tebe videli nášho Uzdravovateľa a Spasiteľa a mohli ťa po celý život nasledovať. Prosíme, zachovávaj nás, aby sme spolu s našimi milými, s našimi spolupracovníkmi a študentami mohli prežiť toto ťažobné obdobie, bez toho, aby nás postihla ujma na zdraví, na životoch a straty na duchovných alebo telesných hodnotách. Prosíme ťa o tvoju milosť, aby sme mohli aj v tomto živote dobre a správne vidieť, a to aj v dobe, keď sa kazí a mylí ľudský zrak, že ty zostávaš ten istý a že tvoja moc je aj dnes rovnaká. Pomôž nám teda, aby sme videli, verili a žili v úzkom spoločenstve s tebou. Zo svojej milosti nás zachovaj a sprevádzaj nás tento deň, aj po všetky dni nášho života. Pre tvoje meno prosíme, vypočuj nás.

Amen.

prof. ThDr. PhDr. Imrich Peres,
PhD.
Katedra Novej zmluvy